

SUSAN PHILIPSZ

STUDY FOR STRINGS SOKOL TEREZÍN

Susan Philippsz, Sokol Terezín IX, 2023, The artist, Tanya Bonakdar Gallery, New York and Los Angeles, Konrad Fischer Gallery, Berlin and Düsseldorf

ARoS

Susan Philipsz

STUDY FOR STRINGS SOKOL TEREZÍN, 2023

1. juli 2023 – 3. december 2023

Focus-galleriet, niveau 5

ARoS viser her for første gang i Europa det nye værk af den skotske kunstner Susan Philipsz (f. 1965). Philipsz' installationer er som rum af lyd. Rum der opstår ud af lyd fra flere vinkler og kanaler.

Philipsz værker udforsker ofte minder – både de helt personlige og de kollektive – og giver plads til marginaliserede stemmer for at skabe et følelsesbåret rum for eftertanke. Philipsz er også interesseret i arkitektur og byggede miljøer og bruger arkitektoniske rammer til at slå bro mellem det historiske og vores egen samtid gennem sine kunstneriske indgreb.

Study for Strings Sokol Terezín

Study for Strings Sokol Terezín består dels af en række fotografier, dels af en lyd- og videoinstallation. Billedsiden, der er opdelt på installationens to skærme, følges af lyden af to strengeinstrumenter, cello og bratsch.

Værket har en stærkt historisk dimension. En beretning om den tjekisk-jødiske komponist Pavel Haas (1899-1944). I 1941 blev Haas deporteret til Terezín/Theresienstadt – en ghetto i Tjekkiet. Under indespærringen i lejren komponerede han musikken til værket *Study for String Orchestra*, der blev brugt til den nazistiske propagandafilm *Theresienstadt. Ein Dokumentarfilm aus dem jüdischen Siedlungsgebiet* (1944). Filmen skulle fremstille de tyske koncentrationslejre som rene ferieophold, og ikke som de umenneskelige arbejds- og udryddelseslejre de var. Efter indspilningen af filmen blev Haas overflyttet til Auschwitz, hvor han blev myrdet sammen med hovedparten af de tidligere fanger fra Theresienstadt.

I installationen på ARoS har Philipsz besøgt den bygning i lejren, hvor Haas oprindeligt opførte musikstykket. Kameraet bevæger sig igennem de forladte bygningsrum som et spøgelse, der hjemsøger sit tidligere hjem, for til sidst at ende i bygningens mørke kælder.

Ved at genopføre kompositionen på det sted, der dannede rammen for optagelserne til propagandafilmen i 1944, dannes en fortættet uhyggelig stemning, der minder os om de grufulde skæbner, som danner bagtæppe for filmens musik. Philipsz udforsker i værket temaer som afstand og adskillelse, fravær og tab, samt betydningen af fortidens hændelser i nutidens blik på historien.

Det oprindelige partitur overlevede ikke krigen. Efter krigen fandt Haas' medfange den tjekkiske komponist Karel Ancerl, der havde instrueret stykket mange gange i Theresienstadt, orkesterpartierne med undtagelse af partituret for kontrabas. Pavel Haas' elev og biograf, Lubomir Peduzzi, tilføjede dette til den udgave af partituret, der blev udgivet i 1991.

Som Kilde

Philipsz beskriver tankerne bag *Study for Strings Sokol Terezin*:

By restaging my version in the location where the original was performed and filmed in 1944, I hoped to document the actual location in its present condition and to record the experience of distance and separation, absence, and loss, in the present.

Susan Philipsz, 2022

Ved at blande den nazistiske propagandafilm Theresienstadt med Philipsz' blik for tomrummet og tabet, opstår der nærmest et talerør for Haas' oplevelse. Et bearbejdet forsøg på at genskabe de tanker og følelser, Haas havde under skabelsen af værket *Study for String Orchestra*. Et talerør for de ord, Haas ikke selv kunne udtrykke. Samtidigt er *Study for String Orchestra* også en hyldest af Haas' værk – en påmindelse om det smukke og musikken midt i en historie, der tit handler om den umenneskelige tragedie.

I undervisningssammenhæng

Study for Strings Sokol Terezin kan danne rammen om et besøg for klasser, der i historie arbejder med 2. verdenskrig og/eller kildekritik. Besøg værket og lad eleverne opleve Philipsz' rum af lyd. Mens eleverne oplever, kan de sammen eller hver for sig gøre sig tanker som "Kommer vi nærmere på Hass og hans oplevelser?" eller "Er *Study for Strings Sokol Terezin* mere en kilde på, hvordan vi oplever begivenhederne mange år senere?"

Eleverne kan efter besøget bruge Philipsz fremgangsmåde til at arbejde med egne lyd/videorum ift. deres egen historie og tid. Det kan være interessant for eleverne at få indblik, hvor svært det er at dokumentere historie subjektivt, og hvor vigtigt det er at forholde sig kritisk til afsenderen på kilder.

I klassen kan I også arbejde videre med den kollektive erindring. Hvilke fortællinger er gået i arv? Hvilke genfortælles? Hvilke udelades? Philipsz' værk er en tolkning skabt i en anden tid end den, hvor Hass levede, skabte og døde. Hvordan passer Philipsz' værk ind i den kollektive fortælling? Hvad består vores fortælling omkring Theresienstad af? Endeligt lukker værket også op for en undersøgelse af, hvilken stemning historiske steder rummer. Er der en iboende stemning? Eller opstår den med historiekendskab?

Har I efterfølgende elevproduktioner, I gerne vil dele, spørgsmål eller kommentarer, kan I sende dem til undervisningsansvarlig Jacob Bødskov på jabo@aros.dk.

Vi glæder os til at se jer i Susan Philipsz, *Study for Strings Sokol Terezín*, 2023.

Skoleforløb og guidede rundvisninger

Husk at vi har mange forløb til skoler. I kan selvfølgelig få en guidet tur i *Study for Strings Sokol Terezín* og mange andre forløb, der spiller sammen med læringsmål fra jeres undervisning.

I finder dem på: [Book undervisningsforløb - ARoS](#).

Husk også at melde jeres besøg, når I kommer på egen hånd.

Besøg ARoS på egen hånd

Vi håber, I må få en rigtig god oplevelse af jeres besøg på museet. For at sikre dét for både jer og for museets øvrige gæster, har vi udformet nedenstående færdselsregler. Reglerne er også til for at forhindre, at de udstillede kunstværker lider overlast.

Hent færdselsregler til underskrivning [her](#)

- Gruppens leder er ansvarlig for, at museets regler overholdes, og at alle i gruppen er bekendt med disse.
- Gruppen færdes samlet under hele besøget under lærerens/lederens opsyn medmindre andet er aftalt.
- Færdsel på museet skal foregå roligt og under hensyn til museet øvrige gæster.
- Det er ikke tilladt at berøre værkerne.
- Henstillinger fra museets personale skal følges.
- At gruppen forholder sig i absolut stilhed i *Your rainbow panorama*
- Af hensyn til kunstværkernes sikkerhed, skal rygsække og større tasker anbringes i garderoben.
- Af hensyn til museets modtagelige gulve må grupper, der ønsker at tegne, kun benytte tørre materialer/farver.

Man er altid velkommen til at kontakte museets vagt/servicepersonale ved tvivlsspørgsmål, eller hvis man har behov for særlige aftaler.